

Det här verket har digitaliseringen vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Den Swenske PATRIOTEN.

No. XIII.

Såttan Patrioten nörgades tiga i Päst-Helsing, så far han nu berätta, hvad som förelipit i dessa dagar. Vi ha warit i Kyrkian hvar dag ett par gångor, nu få vi förtiena os nägot igen, säger du; kan så vara; til Exempel: den fliriga Kyrkiogangaren Herr Bencknyckel tycker at han på dessa dagar har lagt in en så anseelig merit i Himmelien, at han wähl kan fiolla och gahlnas, finna och intriguera &c. på Credit nu igen en wacker tid bort åt; särdeles när han betahlar af något litet hvar Söndag emot, så hådan efter som härtills. Den Mannen är en stor Christen, tycker han, hvar gång han inhändigar de gudeliga Päst- och Skrifte-penninbara; Men är intet Sincerus gahlen, som ändå syller Bencknyckel för Bigott? Jag är omvägsligen god före, at rima ihop bigotterie och Gudefruktan i en själ, mera än städligt krämeri och Manufactorier i ett rike. Tror du at vår Herre låter affvisa sig med Ceremonieller, like som mången i ett jordisst hof kan begå sig dermid, fast än han har ett kalt eller falskt hertia innombords?

Jag lägger mig intet i denna Saken, Min Läsefare, Det är intet Patriotens syssla, at predika Cath-

thechesen. Litswähl, at intet försöra mina Låssares
andakt, så wilje wi höra på, huru våra gudfruchtige
Hushållare fråga efter hwad Presten har sagt; eller
ock; det är nu för tiden intet så brufligt; jag wil höra
på några omdömen om Prester.

När jag aick utur Kyrkian, så kom jag så oförnärlt,
at höra en Discurs emellan Jungfru Liskin och Jung-
fru Malin; de kände Presten bättre än jag, och som
jag märkte, så lär en Ländt-Församling warit ledig,
som stod hans Person an, och dersöre apostolicerade
han nu hos Söknens Herrstap. Hör du; var det
icke en hiertans Prest? Sade Jungfru Liskin;
han war så snygg och putsad, som en docka, och tahlte
som en Angel; intet mins jag stort hwad han sade,
men nog let det måhl; han dundrar intet han, som
Herr Postill, en Menniskia må wähl stoppa igen öro-
nen för honom; så skamlös är han. Tacka wil jag
Magister Spretterus; de läpparna de gå så natt, och
han bär sig så wähl åt, så i Predikstolen, som = = =
och sen har han så wackra Historier = = en fulle aldrig
ha hördt malan = = det later well litet hårdt ibland,
men = = ja jag kenner honom wäl; han är då så
hiertans behaglig at omgås med, och så lustig i lag-
sen, och så upriktig at vår Fröken = = Men den
Herr Postill han är grumt; en Menniskia får intet rö-
ra sig = = ia lika mycket; han får wäl fälit en gång;
jag hörde wäl hwad hennes näd tyckte när han predik-
te så skarpt sidst i sommars; hon sa, det hon skal aldrig
gå i Kyrkian, när han predikar; och jag tör wäl tro,
han mente henne = = ja, jag fick ock min Lexa när jag
var dit til = = om wi ha ärlig Jus patronati, aldrig
ska den bli = = ja jaa säger intet metas; han ska sö-
ka = = men vår nya Magister står wäl hos Herrsta-
pet

pet == och så hållern af mig sen == men håll mun
på dig du ==

Jungfru Malin: åh, di toka; nog wet du
jag tiger; lit som vi intet wiste så mycket om hvegr
an förut; Men hur gick det med den andra Friarn ==

Jag hörde det kom på andra Friar = Discurser;
och efter jag intet var särdeles nyfiken, at komma
längre in i dessa Mamsellernas hemligheter, så tog jag
en annan våg och räkade ihop med några unga bussar,
som kommo ifrån en annan kyrkia, där de dwahls en
timia, allenast at föda sina killiga ögon i atskilliga
lekande frönheter, och at stå på parat vid utgången;
det var af på ett Caffe-Hus, at ta en sup på predikan;
hela vågen mönstrade deras ferme tungor den ena
flickan och Madamen, Brunetten och Grisetten efter
den andra, och det från topp til tå.

Herr Trantrara mindes hattre Lucretias miner,
dgn-wändningar, huswud=bonad, rörelser, kläde och
alt, än Herr Marcus sief mindes delarne af sin pre-
dikan ==

Kan du tro, sade Herr Munläder (Riddarn af
Korge=orden) jag lunde intet ett egnableck wända ögo-
nen ifrån den täcka bytingen, med blonde hären, som
satt vid Pelaren == känner du henne == ta mig ==
år jag icke kår i henne == hvar skal jag få i == ak!
at intet Presten har predikat längre == Parbleu, när
man wil ==

Bagatelle, swarade Herr von Prise, jag tycker
om Presten at han wisse sluta; du får väl altid igen ==

Ma foi, Brödres, sade Herr Moustache: Prisen
har rätt; den riente för Kärningar; Det hördes nog,

at han har = = och så trot jag han hade så liten me-
ning med det han sa = = jag kennern , sen han var
studer-makare = = åh! wi ha brutit halsen af många
årliga Win-kannor tilhöpa och gjordt mångt partie
I hombre = =

Jag fick intet höra mera , förr än det var in , och
lär lilla Cassé-Maja dron fått kennas vid flera predi-
nings=ord.

Jag wankar min väg fram, och kommer i fällstap
med några alswarsamma Gubbar.

Nei , ni kan intet neka mig det , sade Lucidas
alla edre Prestier komma intet up emot Herr Brumme-
rus ; han går sin själva väg ; och hwad kan finnas
behageligare än hans wahl tempererade möhlföre ?
om jag än hör en annan säga samma orden , så falla
de ändå aldrig så wahl ; desutan är han en god un-
gångs-Man , och wet at hantera folk bestedligt ; al-
drig skal man höra honom ifra på Predikstöhlen utan
mot arga Kättare och grofwa misigjärnings-män ;
desutan har han så stor Credit i den förra församlingen
han var uti , at ingen går från hans råd vid något
Prest-wahl = =

Han far intet och flyger med våra Engelska och
Fransyska stüssare , som så snart kunna löva an , utan
han följer sin årliga gamla Ditericus och Danhayer ,
så wet han hwad han säger.

Euphormio. Ja , den Mannen gjör min son så
massive Predikenningar , som man skulle läsa en Syste-
maticus ; men jag saknar Christelige Dygde-Lärar
som skulle mycket bättre pryda hans stålta möhlföre ,
och upbygga hans åhörare. Ni måste ursäkta mig Herr
Luci-

Lucidas, at jag fahlar uppriktigt, som hitt matar åt ;
jag får löpa långe nog efter en Prest, som har en gud-
elig wähtalighet, förbunden med rättstaffens nit
och andelig förfarenhet ; jag tror den som skal föra
andra en wilsam wäg fram, bör sief vara wahl
hemma sladde där på, ech där gids Postillan intet
tisvilles. Om jag skal säga sanningen, så är jag
rätt gransaga om Prester, ech ville at vid våra
wahl = = =

Lucidas. Jag kunde wahl tänka ni skulle komma
fram med er Pietisteri = = =

Euphormio. Nej, håll min Wän ; jag säger
sanningen; hvem wil gödra mig mistänkt i Religio-
nen, om jag säger t. e. at Herr Caspers hela Christen-
dom och Lärdom ligger i hans Postille-Bibliothec ? Det
är wiss, han har de bästa och nymodigaste ; de ha fo-
stat honom nägra 1000. Daler, men han är i siefwa
werket ändå en ganska slater Karl. Tiocka Tystkan,
Fransykan eller Engelskan (alt som han haft boken til.)
rinner utur munnen på honom med Swenska ord ;
många meningar passa sig så litet til åhörare och an-
dra omständigheter, som Stockholm at vara Paris ;
hans egna tisatser sticka af, som Thore Landt-Junker
ibland Häf-Cavaillerer ; Imedertid tror han, det in-
gen är hans like.

Herr Burgaflerus menar gödra sig lehaglig med
ett oändeligt friande, och wet sief ändå intet hwad
han säger : Jag hörde honom igår ; Den Mannen kan
föka soppa på en spik, och vända ett ord, som han
får i, 1000:de gångor omkring, och man wet ändå
mindre sedan, än förr, hwad det betyder.

Herr Byrill arhetar och ansäktas, så at man kunde bli rädd för honom.

Fader Kappstohl hopar språk på språk, och sätter hela Predik-dygden där, at mycket kunna citera.

Herr Longdundriander ropar på synder och läster med mycken hetsighet och högt ljud. Men, med alt det, så inskränker han sina straf-predikningar inom det, som hörer domaren til at ifra.

Germanus. Guten Morgen, Herr Nachbar: Ach wäre er heute mit mir in die Kirche gegangen, er solle haben einen Mann gehört, der da wehrt ist, daß man ihn herzlich liebet. Gott sei tausendmahl gedankelet, daß er uns durch die wunderbare Schickung solchen Mann lassen zukommen. Er wird gewiß durch seine deutliche und reine Lehre viele Seelen erbauen und zum Himmel führen. Gott erhalte ihn bey beständiger Gesundheit und langen Leben. Ich werde seine Predigten nicht versäumen, und sollte ich auch nach der Kirche kriechen.

Härmed skildes de åt och togo hvor sin väg, lit som jag min. Stackare tänkte jag, en Prest / som måste vara underkastad så många domare. Blir han rosad, så råkar han i stor fahra; lastas han, så faller hogen och han begynner söka trost i Biberii Postilla med Fumantii anmärkningar.

Lycklig är den, som utan affikt på ros eller åra, lycka eller befördring kan tahla Herrans Sanning i rent nit, och wäldeliga föra andans ambete; han allena kan

kan åga mod och syrkia nog, at gå orörd igenom alt-
sammans.

Jag wet wi ha wärdiga och nitista män, som
pryda sin wackra lärdom med Guds-fruktan och Christ-
steligas eftersönen för hioden; som tahla sanningen
med oförsträckt hierta, hemligen och uppenbarligen;
som i sin Swenska wähl-tahliget låta lysa ifwer och
ensfaldighet; som åro hieltar bland de Lärda och be-
gripelige, ibland de ensfaldiga; som aldrig trwinga sig
til andra behagligheter än den otrungna naturen och
nåden sielf lagt in hos dem. Som räkna för sin hög-
sta åra och twining, at i Christelig och Apostolisk up-
richtighet upoffra sig androm hela och hållna, sielse i
sitt ågna tycke altid de ringaste.

En god Christen är grund-ritningen til en god
Preß; hwilken grund-ritning ånnu med högre gäf-
vor, kundskaper och förfarenheter måste illumineras;
så blir Predikanten sielf ett lefwande modell af sin
predikan = = *

ERRATA i den Swenske Patrioten.

N:o 1. pag 2. lin. 10. lás: ens, l. 19. lás: föra sig up, sedan x.
hvar skal åga henne hel pag. 7. sidsta raden; lás:
och hällen. och hela års-lönet på en
lin. 12. lás: hunne dit, där ic. qväll, på = =
På sidsta raden lás: mor- N:o II. pag. 2. lin. 3. lás:
diffe Mars, så sluppe de då = =
pag. 4. lin. 4. lás: jag Patriot, pag. 4. lin. 29. lás: der om
jag önskar ic. eller ei.
pag. 5. lin. 18. lás: ynnest; pag. 5. lin. 32. lás: ofatta rö-
men när han reser,

Pag.

Pag. 6. lin. 21. lás: sineka pag. 8. lin. 20. lás: Træwers
Themis och N:o VIII. pag. 1. lin. 17. lás:
N:o III. pag. 4. lin. 6. lás: Capell, Skierblar = = =
är plockning utur Lanki- pag. 3. lin. 1. lás: gjör han
stens intet = = =
pag. 6. lin. 4. lás: ylumpe, lin. 14. lás: Strax wid öpp-
N:o IV. pag. 2. lin. 32. lás: ningen lyse mig ock the
fasska= lärda, hårligaste malustuffar = = =
pag. 3. lin. 34. lás: förer, lin. 16. lás: knyt=näfwar,
N:o V. pag. 4. lin. 18. lás: dören; wacker släkt = = lin. 22. lás: en tragande
p. 5. lin. 30. lás: taile-fausle, wählstahliget = = =
N:o VI. pag. 1. lin. 14. lás: var onaturliga diæt, pag. 4. lin. 4. lás: i stället;
pag. 3. lin. 17. lás: stenbitar Trummnan = = =
p. 5. 1. 20. lás: Fru förmusst pag. 5. lin. 6. Zingraupen =
l. 23. lás: ju mera; fru förmusst lin. 25. lás: malm-prång-
pag. 6. 1. 24. lás: han såg, at glaren = = =
pag. 7. lin. 29. lás: bondslugor N:o IX. pag. 3. lin. 8. lás:
N:o VII. pag. 3. lin. 4. lás: dågeln ta em Skaparen af hans
lin. 5. lás: bar' planetan osynliga = = =
lin. 8. lás: wintermete = = pag. 7. lin. 26. lás: han kan
lin. 9. lás: munhuggar = duga = = =
lin. 14. lás: Pâblicom = = N:o X. pag. 1. lin. 14. mun-
pag. 4. lin. 23. lás: modeste huggar = = =
nei, särdeles = = lin. 23. lás: editio Kl. XII.
pag. 5. lin. 2. lás: buñjar. pag. 3. lin. 18. gros de tours
lin. 16. lás: sig sielf, på det Sack = = =
han måtte = = pag. 6. lin. 17. lás: tunga
förfärd

Min Lässare se, at jag nämner ollenast de grôfse selens;
de andra kunn̄ de rätta sielwre.

